

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum timor sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

his que vi mensue causa sunt. Vbi participatio in diuinis cum excommunicatis pro nullo metu excusari dicitur, quia, ut ibi dicitur, est peccatum mortale. Et tamen constat, quod talis prohibitio de iure positio est, quia de licentia Papae est licita. Obligar ergo ius posituum quandoque ad peccatum mortale, & consequenter nullo moris metu declinandum est ab oblatione positui iuris.

CIRCA primum queruntur quatuor. **¶** Primum, Vtrum timor sit peccatum. **¶** Secundum, Vtrum opponatur fortitudini. **¶** Tertio, Vtrum sit peccatum mortale. **¶** Quarto, Vtrum excuset, uel diminuat peccatum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum timor sit peccatum.

AD PRIMUM sic proceditur. **V**idetur, quod timor non sit peccatum. Timor enim est passio quadam, ut supra * habitum est: sed ex passionibus non laudantur, neque uituperantur, ut patet in 2. Ethic. Cum ergo omne peccatum sit uituperabile, uidetur quod timor non sit peccatum. **¶** 2. Præter. Nihil quod in lege diuina mandatur, est peccatum, quia lex Domini est immaculata, ut dicit in Psal. 18. sed timor mandatur in lege Dei. dicitur enim ad Ephes. 6. Serui, obedite dominis carnalibus cum timore, & tremore. ergo timor non est peccatum.

¶ 3. Præter. Nihil quod naturaliter inest homini, est peccatum, quia peccatum est contra naturam, ut * Damasc. dicit in 2. libro: sed timere est homini naturale, unde Philosoph. dicit in 3. Ethic. quod erit aliquis infans, uel sine sensu doloris, si nihil timeat, neque terrumotum, neque inundationes. ergo timor non est peccatum.

SED CONTRA est, quod Dominus dicit Matth. 10. Nolite time re eos qui occidunt corpus. & Exech. 3. dicitur. Ne timeas eos, neque sermones eorum metuas.

RESPOND. Dicendum, quod aliquid dicitur esse peccatum in actibus humanis propter inordinationem. Nam bonum actus humani in ordine quodam consistit, ut ex supra * dictis patet. Est autem hic debitus ordo, ut appetitus regimini rationis subdatur. Ratio autem dicitur aliqua esse fugienda, & aliqua esse prosequenda: & inter fugienda, quaedam dicitur magis fugienda, quam

aut cuiusque iuris facit, contra legem diuinam facit, ac per hoc timor sine mortis, siue alterius mali, non excusat a toto licet a tanto, ut in 4. Ethicor. habes.

Secunda Secunda S. Thomæ. QQ. Et. li.

A obligaret, nec præceptum hominis tunc ligat. **¶** Et per hoc patet responsio ad secundam obiectionem in oppositum, quia citatus personaliter carens iure accessu, ideo non tenetur, quia nec etiam si lex hoc præcepisset, teneretur. Quoniam autem accessus non est tutus ex parte iudicis, puta, quia

seus tyrannus, & tunc constat, quod non declinat iudicem, sed feruitatem tyranni, quod lex cõcedit. Aut nõ est tutus propter alios, & tunc excusatur a lege, quia non possit comparere. Qui enim non possit tute comparere, perinde est ac si non possit comparere. **¶** Ad primam autem obiectionem dicitur, quod licet non accipit legem diuinam hoc in loco, ut distinguitur ab alijs legibus: quod ex duobus patet. Primo, ex eo quod sequeretur, quod ex timore mortis faceret contra ius naturale, esset solum peccatum ueniale, quod ridiculum est imponere tanto doctori. Et patet sequela, quia ius naturale distinguit contra diuinum proprie sumptum, ut patet in precedenti lib. scilicet dõ, ex eo quod sequeretur, quod ex timore carnalium temporalis malis transgredi ius positum solum esset ueniale, quod est ridiculum, puta, quod aliquis ex timore ne perdat pallium, celebrando missam sine sacris uersibus, & sine altari, & uasis sacris, solum peccaret uenialiter. Et patet sequela, quia in litera dicitur, Propter timorem, quo refugit periculum mortis, uel quodcumque aliud temporale malum. Constat enim quod perdere pallium, quoddam temporale malum est. Intellegit ergo author per legem diuinam, ipsam diuinam institutionem, ut firmat & ius naturale, & ius posituum, & præcepta hominum, datque omnibus uim obligatiuam in foro conscientie. Hoc enim omnia iura, & præcepta habent ex eo, quod a Deo immediate, uel mediate procedunt. Et præterea, ex hac litera firmatur doctrina data: quoniam hinc habes, quod quicumque contra præcepta hominis uel positui,

aut cuiusque iuris facit, contra legem diuinam facit, ac per hoc timor sine mortis, siue alterius mali, non excusat a toto licet a tanto, ut in 4. Ethicor. habes.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod timor communiter dicitur secundum suam rationem importat uerbaliter fugam: unde quantum ad hoc non importat rationem boni, uel mali, & similiter est de qualibet alia passione. Et ideo * Phil. dicit, quod passiones non sunt laudabiles, neque uituperabiles, quia scilicet non laudantur, neque uituperantur qui irascuntur, uel timeant: sed qui circa hoc aut ordinatè, aut inordinatè se habent.

AD SECUNDUM Dicendum, quod timor ille, ad quem inducit Apostolus, est conueniens rationi, ut scilicet seruus timeat ne deficiat in obsequijs, quod domino debet impendere.

AD TERTIUM dicendum, quod mala, quibus homo resistere non potest, & ex quorum sustinentia nihil boni prouenit homini, ratio dicitur esse fugienda: & ideo timor talium non est peccatum.

ARTICVLVS II.

Vtrum peccatum timoris opponatur fortitudini.

AD SECUNDUM sic proceditur. **V**idetur, quod peccatum timoris non opponatur fortitudini. Fortitudo enim est circa periculum mortis, ut supra * habitum est: sed peccatum timoris non semper pertinet ad pericula mortis, quia super illud Psal. 127. Beati omnes qui timeant Dominum. **¶** glo. dicit, quod humanus timor est, quo timeamus pati pericula carnis, uel perdere mundi bona.

aut cuiusque iuris facit, contra legem diuinam facit, ac per hoc timor sine mortis, siue alterius mali, non excusat a toto licet a tanto, ut in 4. Ethicor. habes.

Secunda Secunda S. Thomæ. QQ. Et. li.

lib. 2. Ethic. 6. com. 5.

lib. 2. Ethic. 6. com. 5.

lib. 2. Ethic. 6. com. 5.

glo. ordi. psal. 127.